

Sygnatura akt I C 414/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia, 5 lutego 2013r.

Sąd Rejonowy w Oleśnicy, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Ryszard Jaworski**

Protokolant Katarzyna Czerniawska

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2013r. w Oleśnicy

sprawy przy udziale stron

powód **C. Z.**

pozwany (...) **S.A. z/s w W.**

- o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z/s w W. na rzecz powódki C. Z. kwotę 30.000zł (trzydzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 10 listopada 2009r.;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500zł tytułem opłaty sądowej od uiszczenia której zwolniona była powódka, a nadto kwotę 370,79zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;

IV. odstępuje od obciążania powódki dalszą częścią opłaty sądowej;

V. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 2.116zł tytułem kosztów procesu.

Z./

- kal. 21 dni;

05.02.2013r.

Sygn. akt I C 414/10

UZASADNIENIE

Powódka C. Z. wniosła pozew o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. w W. na jej rzecz kwoty 20.000zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10.10.2009r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podała, że w dniu 26 lipca 2009r. miał miejsce wypadek komunikacyjny z udziałem powódki, która na przejściu dla pieszych została potrącona przez samochód marki I. kierowany przez P. M.. Sprawca był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej, która w odpowiedzi na zgłoszenie powódki roszczenia odszkodowawczego uznała co do zasady swoją odpowiedzialność za skutki przedmiotowego wypadku komunikacyjnego.

Powódka podała, że w wyniku zdarzenia doznała licznych obrażeń ciała w postaci urazu głowy, obrzęku mózgu, krwiaka śródmózgowego lewego płata czołowego, rany tłuczonej głowy oraz ogólnych obtłuczeń ciała. Bezpośrednio po zdarzeniu przetransportowana została na Oddział (...) w O., gdzie poddana została badaniom diagnostycznym, w tym RTG czaszki i TK głowy. Hospitalizowana była łącznie 20 dni, po czym została wypisana z zaleceniem dalszego leczenia, w tym poradni neurologicznej.

C. Z. podniosła, iż wypadek spowodował wiele negatywnych i trwałych skutków dla stanu jej zdrowia objawiającego się problemami w codziennym funkcjonowaniu.

W toku postępowania likwidacyjnego strona pozwana uznała swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia oraz ustaliła i wypłaciła powódce zadośćuczynienie w wysokości 10.000zł. Zdaniem C. Z. wysokość przyznanego zadośćuczynienia jest niewystarczająca w stosunku do doznanych obrażeń, skutków zdarzenia jak i następstw wypadku, doznanych cierpień fizycznych i psychicznych, które wpłynęły negatywnie na jej zdrowie i życie rodzinne.

W piśmie procesowym z dnia 29.12.2011r. powódka rozszerzyła powództwo o dodatkową kwotę 20.000zł wraz z należnościami ubocznymi liczonymi od 10.11.2009r. (k. 132).

Strona pozwana (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu swojego stanowiska potwierdziła, że likwidowała szkodę będącą wynikiem wypadku komunikacyjnego z dnia 26.07.2009r., w wyniku którego powódka została poszkodowana przez sprawcę ubezpieczonego u strony pozwanej od odpowiedzialności cywilnej. Podniosła, iż powódce zostało wypłacone zadośćuczynienie w łącznej kwocie 10.000zł przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, czyli skutków wypadku, doznanego uszczerbku na zdrowiu, przebiegu i okresu leczenia powódki, jak i jej wieku oraz swoistości cierpień. Jednocześnie strona pozwana zakwestionowała dalsze żądanie powódki uznając, że wypłacone już zadośćuczynienie jest adekwatne do doznanej przez powódkę krzywdy. Ubezpieczyciel podniósł również, że powódka jest osobą w wieku, w którym naturalne jest istnienie różnych dolegliwości oraz chorób skutkujących utrudnieniami w codziennym życiu, których nie można wiązać z wypadkiem.

W toku postępowania dowodowego u s t a l o n o n a s t ę p u j ą c y s t a n f a k t y c z n y:

W dniu 26 lipca 2009r. ok. godz. 14:10 na ul. M.C. S. w O. powódka uległa wypadkowi komunikacyjnemu, gdzie na przejściu dla pieszych została potrącona przez samochód półciężarowy marki I. nr rej. (...) kierowany przez P. M.. Na miejscu zdarzenia C. Z. wymiotowała, straciła przytomność i od tamtej chwili nie pamiętała szczegółów okoliczności urazu.

Bezpośrednio po wypadku powódka przetransportowana została na Oddział (...) Zespołu Szpitali w O., gdzie poddana została badaniom diagnostycznym, w tym RTG czaszki i TK głowy.

/dowód:

notatka urzędowa z dnia 26.07.2009r. – k. 13-14;

badanie TK głowy – k. 17;

zeznania świadka C. R. – k. 100-101;

zeznania świadka P. R. – k. 101-102;

akta szkodowe w zał;

Powódka w wyniku zdarzenia doznała licznych obrażeń ciała w postaci urazu głowy, obrzęku mózgu, krwiaka śródmózgowego lewego płata czołowego, złamania łuski kości potylicznej, rany tłuczonej głowy oraz ogólnych obtłuczeń ciała.

C. Z. była hospitalizowana łącznie 20 dni, po czym została wypisana z zaleceniami dalszego leczenia, w tym w poradni neurologicznej.

/dowód:

karta informacyjna – k. 15 - 16;

badanie Tk głowy – k. 18;

zaświadczenie lekarskie – k. 19;

skierowanie do poradni diagnostycznej – k. 21;

informacja dla lekarza kierującego 02.10.2009r. – k. 22;

badanie słuchu z 03.11.2009r. – k. 25;

Powódka poddana została dalszemu leczeniu ambulatoryjnemu z powodu utrzymujących się zawrotów głowy, szumu w uszach i zaburzeń równowagi m. in przez lekarza POZ i lekarza neurologa.

/dowód:

skierowanie do poradni specjalistycznej – k. 23;

badanie TK głowy – k. 24;

zaświadczenie lekarskie – k. 26;

audiogram i konsultacja specjalistyczna – k. 27;

konsultacja specjalistyczna z dnia 25.11.2009r. – k. 28;

zaświadczenie z 18.02.2010r. – k. 29;

konsultacja specjalistyczna
z 11.05.2010r. – k. 31;

zeznania świadka C. R. – k. 100-101;

zeznania świadka P. R. – k. 101-102;

Powódka pomimo wieku 78 lat do wypadku była osobą całkowicie samodzielną. Nie wymagała opieki rodziny, pomocy przy większości czynności jak: spożywania posiłków, wychodzenie z domu, podejmowanie czynności rozpoznawania czasu, czy kontaktów z innymi ludźmi. C. Z. zamieszkiwała sama w mieszkaniu, jeździła na rowerze na działkę, na której prowadziła aktywne życie. Opiekowała się trójką wnucząt, gdy rodzice przebywali w pracy.

Od chwili wyjścia ze szpitala powódka wymaga stałej opieki rodziny, nie jest osobą samodzielną i nie wykonuje drobnych czynności domowych. Wypadek samochodowy oraz długotrwałe leczenie wpłynęły na pogorszenie się jej sfery poznawczej i emocjonalnej. Poczucie bezradności, brak poczucia bezpieczeństwa

i kontroli wpływa destrukcyjnie na psychikę powódki. U powódki utrzymują się też zaburzenia pamięci, uwagi, osłabienie sprawności intelektualnej, zaburzenia sfery emocji, jest apatyczna, ma poczucie niewydolności życiowej. Powódka ma również problemy decyzyjne i stale szuka oparcia w rodzinie.

/dowód:

zeznania świadka C. R. – k. 100-101;

zeznania świadka P. R. – k. 101-102;

W dniu 03.09.2009r. powódka zgłosiła szkodę osobową stronie pozwanej i wezwała do zapłaty świadczenia pieniężnego tytułem zadośćuczynienia.

W czasie postępowania likwidacyjnego biegli orzecznicy z zakresu chirurgii – ortopedy i neurologii ustalili 3% jak i lekarz otolaryngolog 3% trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki.

W dniu 7 grudnia 2009r. strona pozwana wydała decyzję przyznającą powódce świadczenie w łącznej kwocie 12.920zł, w tym kwotę 10.000zł tytułem zadośćuczynienia.

/dowód:

pismo powódki z dnia 03.09.2009r., -
k. 32;

pismo strony pozwanej z dnia 07.12.2009r. – k. 37;

akta szkodowe w zał;

Stwierdzone u powódki zaburzenia nie mają charakteru czynnościowego, nerwicowego – są skutkiem uszkodzenia (...) w wyniku przebytego urazu głowy i mózgu, które przejawiają się nie tylko zaburzeniami psychicznymi ale szumami w uszach, zaburzeniami równowagi, bólami głowy, zaburzeniami węchu.

Uszczerbek na zdrowiu powódki w wysokości 30% jest uszczerbkiem trwałym, który nie ulegnie poprawie.

Nie można jednak wykluczyć, a nawet przyjąć można, że u powódki występowało organiczne uszkodzenie (...) na podłożu zmian typowych dla wieku, ale uszkodzenie to nie przejawiało się w zaburzeniach jej funkcjonowania, nie osłabiało w sposób widoczny dla otoczenia sprawności intelektualnej. Dopiero przebyty uraz doprowadził do osłabienia wymienionych funkcji i zachowania.

dowód:

opinia biegłego z zakresu psychiatrii – J. B. - k. 106-113;

opinia uzupełniająca – k. 176;

Stwierdzony u powódki C. Z. obustronny niedosłuch nosi cechy głuchoty starczej, co przedstawia się niewspółmiernie gorszą zdolnością rozumienia mowy, aniżeli wynikałoby to z otrzymanego zapisu proggu słyszenia tonów czystych w audiometrii tonalnej progowej, zwłaszcza w uchu prawym.

Ubytek słuchu po wypadku należy uznać jako trwały, nie rokujący poprawy, ale też pogorszenia w związku z wypadkiem, nie zaburza istotnie społecznej wydolności słuchu. Obecnie nie ma możliwości ani konieczności dalszego leczenia laryngologicznego. Ewentualna poprawa w zakresie słuchu istnieje jedynie poprzez zastosowanie aparatu słuchowego.

Stały uszczerbek na zdrowiu powódki z tytułu utraty słuchu wynosi 10%.

dowód:

opinia biegłego z zakresu otolaryngologii i foniatrii – M. Ł. – 152 – 156;

opinia uzupełniająca – k. 188-189;

Wynikiem wypadku był też uraz czaszkowo - mózgowy z krwiakiem śródmózgowym i złamanie kości potylicznej. Charakter tych obrażeń był poważny i skutkował znaczną utratą samodzielności powódki – a stopień długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z tego tytułu określony został na 10%.

dowód:

opinia biegłego neurologa k. 80

X X X

Ponieważ sama podstawa odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku jakiego doznała powódka nie jest sporna (a pozwana wypłaciła już należność z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 10.000zł) ta kwestia nie wymaga dalszego omówienia.

Spornym bowiem w istocie jest tylko kwestia jaka, przy danych obrażeniach doznanych przez powódkę, powinna być suma zadośćuczynienia przewidziana normą art. 445 § 1kc.

Ogólnie przy tym należy stwierdzić, że powołane przez strony orzecznictwo i poglądy na temat roli zadośćuczynienia i ogólnych warunków jego przyznania uznać należy za odnoszące się do istoty niniejszego postępowania. Z jednej więc strony zadośćuczynienie to nie może być nadmierne i prowadzić do swego rodzaju „wzbogacenia się” pokrzywdzonego, ale też nie może być jedynie symboliczne i nie uwzględniające stopnia doznanego uszczerbku na zdrowiu i dolegliwości w życiu codziennym. Niewątpliwie przy tym wysokość zadośćuczynienia musi być ustalona dla konkretnej sprawy w oparciu o poczynione w niej ustalenia, a pod uwagę brać należy także okoliczności jak:

- wiek pokrzywdzonego;
- rodzaj i rozmiar obrażeń;
- stopień cierpienia fizycznych i psychicznych;
- czas trwania tych cierpień;
- nieodwracalności następstw wypadku;
- skutki uszczerbku na przyszłość

a także szereg innych okoliczności danej sprawy podnoszonych przez strony.

W tym kontekście niewątpliwie bardzo ważnym elementem jest ustalenie stopnia trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu określonego przez biegłych, badających powoda w sposób procentowy. Daje to bowiem pewien obiektywny element, który dodatkowo może być „porównywalny” – a zatem prowadzić do pewnego ujednoczenia przyznanych tytułem zadośćuczynienia kwot. Oczywiście ten element musi być rozpatrywany w kontekście wszystkich innych aspektów sprawy – ale też można wskazać, że (przy uwzględnieniu tych elementów) zadośćuczynienia przyznawane ofiarom wypadków komunikacyjnych wahają się od 1.500zł do 2.500zł „za” 1% uszczerbku na zdrowiu.

Nie są to przy tym kwoty graniczne, gdyż nie są elementem żadnego „taryfikatora zadośćuczynienia”, ale są elementem porównywalnym brany pod uwagę przy ocenie stopnia skutków wypadku.

U powódki neurochirurg stwierdził 10% uszczerbek na zdrowiu – wskazując jednak, że nie doszło do uszkodzeń trwałych (k.83). Uszczerbek w zakresie narządu słuchu biegły laryngolog określił także na 10% przy ustaleniu, że uszczerbek jest trwały (k.155 i 189). Z kolei biegły psychiatra przyjął ten uszczerbek na 30% ze wskazaniem, że jest trwały i stan zdrowia nie ulegnie poprawie (k.113 i 176). W tym kontekście wzięte też zostało pod uwagę, że powódka jest osobą w podeszłym wieku i część objawów może być samoistnym elementem wynikającym z naturalnych procesów biologicznych.

Jednak nie sposób przejść do porządku dziennego nad ustaleniem, że do czasu wypadku powódka była osobą bardzo aktywną życiowo. Dotyczy to zarówno jej zajęć w domu jak też na działce pracowniczej, którą uprawiała. W tym zakresie zeznania powołane w części wstępnej są przekonujące i w żadnym sposób nie zostały zakwestionowane przez stronę przeciwną.

Reasumując zatem, stopień doznanych przez powódkę obrażeń był bardzo znaczny. Wypadek na trwale pogorszył jej komfort życia i przedefiniował funkcjonowanie całej rodziny. Niezależnie od elementu wieku powódki powódka przeszła długotrwały proces leczenia, który nie doprowadził (i nie doprowadzi) do stanu sprzed wypadku. W świetle opinii biegłych należy przyjąć, że gdyby nie ten wypadek, to, mimo zaawansowanego wieku, powódka miała by nadal możliwość sprawnego funkcjonowania w rodzinie i mogła realizować swoje zainteresowania dotyczące ogródka działkowego.

W tej sytuacji należało przyjąć, że stosowne zadośćuczynienie należne powódce to kwota 40.000zł – zaś uwzględniając, że kwota 10.000zł została już wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego – zasądzono na rzecz powódki różnicę tych kwot.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 kc przy ustaleniu, że data ich wymagalności przypada na okres po upływie miesiąca od zgłoszenia żądania wypłaty zadośćuczynienia.

W pozostałym zatem zakresie powództwo, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Powyższe rozstrzygnięcie powoduje, że powódka utrzymała się ze swoim roszczeniem w 75% i w tej samej proporcji zostały stosunkowo rozdzielone koszty postępowania - zgodnie z dyspozycją art. 100 kpc – przy uwzględnieniu, że powódka korzystała z częściowego zwolnienia od kosztów.

W tej sytuacji należy wskazać, że strona pozwana poniosła koszty na które składa się, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17zł, a także (orzeczona w wyroku) kwota 370,79zł kosztów biegłego i 500zł opłaty od pozwu oraz zaliczka wypłacona w kwocie 150zł.

Z kolei powódka uiściła opłatę sądową w kwocie 500zł, uiściła zaliczkę w kwocie 500zł oraz poniosła koszty pełnomocnika w wysokości takiej samej jak strona przeciwna, a nadto uiściła dalszą opłatę 500zł od rozszerzonego powództwa.

Zatem powódce należy się zwrot w 75% poniesionych kosztów, a pozwanej 25%. Różnica tych wielkości daje zatem kwotę określoną w punkcie V wyroku.

Dodać należy, że przy rozliczeniu tych kosztów uwzględniono też nałożony na stronę pozwaną (w punkcie III wyroku) obowiązek uiszczenia kosztów na rzecz Skarbu Państwa – orzeczony na podstawie art. 113 pkt 1 ustawy i kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Natomiast co do brakującej części opłaty od oddalonego powództwa, którą winna ponieść powódka z zasądzonego roszczenia, to odstąpiono od jej zasądzenia na podstawie art. 113 us. 4 powołanej ustawy.

Przy podejmowaniu tej decyzji wzięto pod uwagę wiek powódki, cel zadośćuczynienia i jej sytuację majątkową – a co za tym idzie uznano, że „obniżenie” zadośćuczynienia przez zasądzenie z niego należności na rzecz Skarbu Państwa było by niezasadne w aspekcie społecznym.

Z/

1. odpis wyr. z uzasad. dor. pełn. stron
2. kal. 16 dni;
3. po praw. należność do przypisu

08.02.2013r.